HE 215/2021 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivan ajoneuvon hankinnan sekä ajoneuvon vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivaksi muuntamisen määräaikaisesta tukemisesta

Liikenne- ja viestintävaliokunta 18.11.2021

Pekka Rissa
toimitusjohtaja
Autoalan Keskusliitto

Hankintatuille on suuri tarve

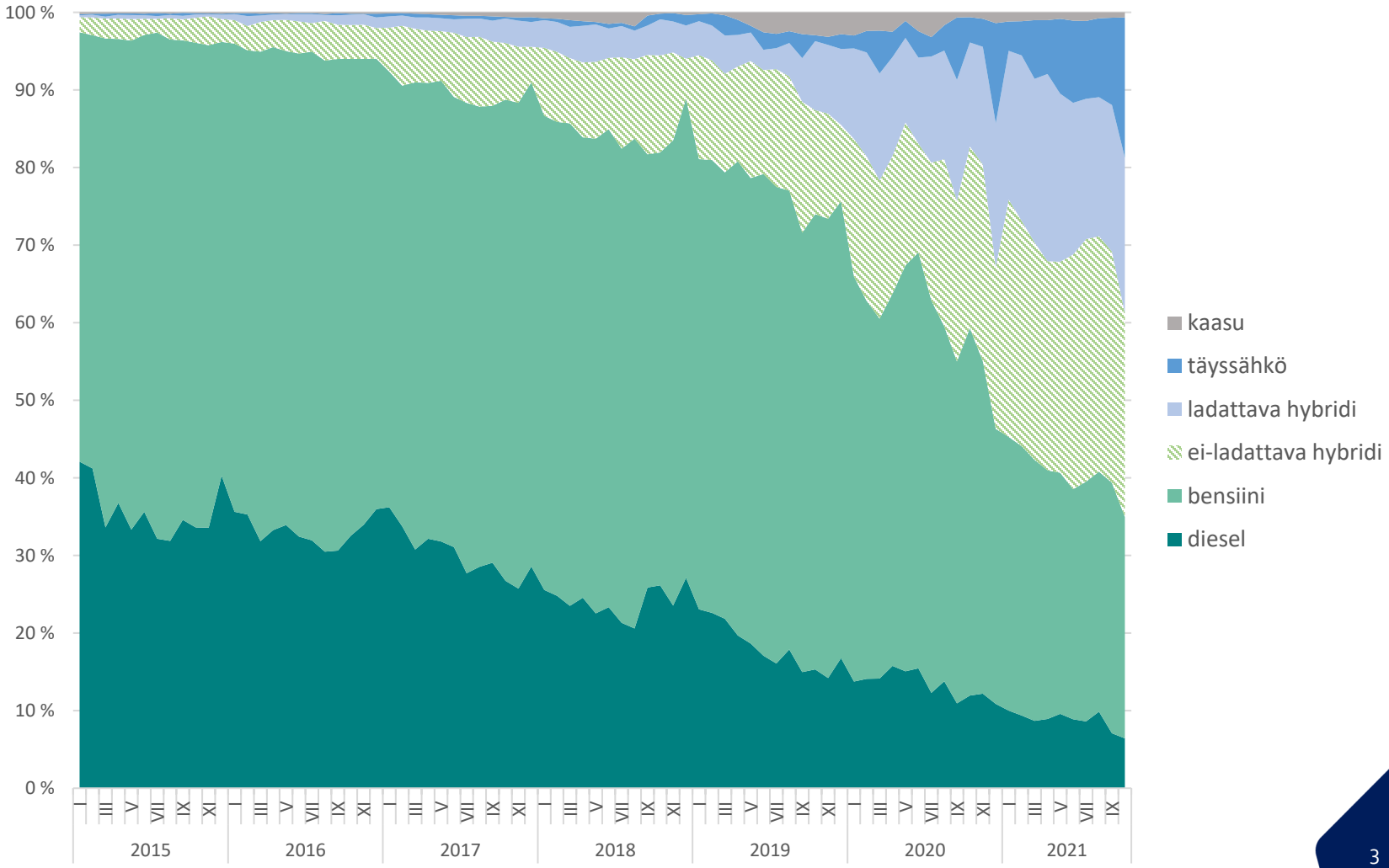
- hankintatuen merkitys on vielä lähivuosina suuri autokannan sähköistymisen nopeuttamisessa niin henkilö-, paketti- kuin kuorma-autokannassakin
- esitetyt hankintatuet ovat tärkeä kannuste käyttövoimamurroksen nopeuttamisessa ja ne tukevat liikenteen päästövähennystavoitteiden saavuttamista
- ehdotetut paketti- ja kuorma-autojen hankintatuet ovat tasoltaan oikeansuuntaiset ja ne avaavat tietä erityisesti hyötyliikenteen sähköistymiselle ja kaasukuorma-autojen yleistymiselle
- sen sijaan henkilöautojen tukisumma on vaatimaton ja tuen käyttöä rajaa myös autolle asetettu hintaraja
- tukikauden tulisi jatkua myös vuosille 2023-2024
- jotta yritykset ja kotitaloudet voisivat tehdä kalustohankintoja ennakoiden, hankintatuen jatkokausi vuoden 2023 puolelle tulisi valmistella ensi vuonna siten, että tuen jatkuvuudesta olisi tietoa viimeistään alkusyksyllä
- myös pakettiautojen tuen hakuajan tulisi jatkua maaliskuun 2023 loppuun ja kaikille hankintatuille tulisi olla pitkäaikainen jatkumo maaliskuun 2023 jälkeiselle kaudelle

AUTOALAN KESKUSLIITTO

Käyttövoimamurros on vielä alussa

- ladattavien autojen kysyntä on henkilöautojen ensirekisteröinneissä kääntynyt selvään kasvuun
- henkilöautokannassa on noin 19 000 täyssähköautoa
- paketti- ja kuorma-autokannassa kehitys on ollut hidasta - kannassa on vasta noin 700 sähköpakettiautoa ja 8 sähkökuorma-autoa

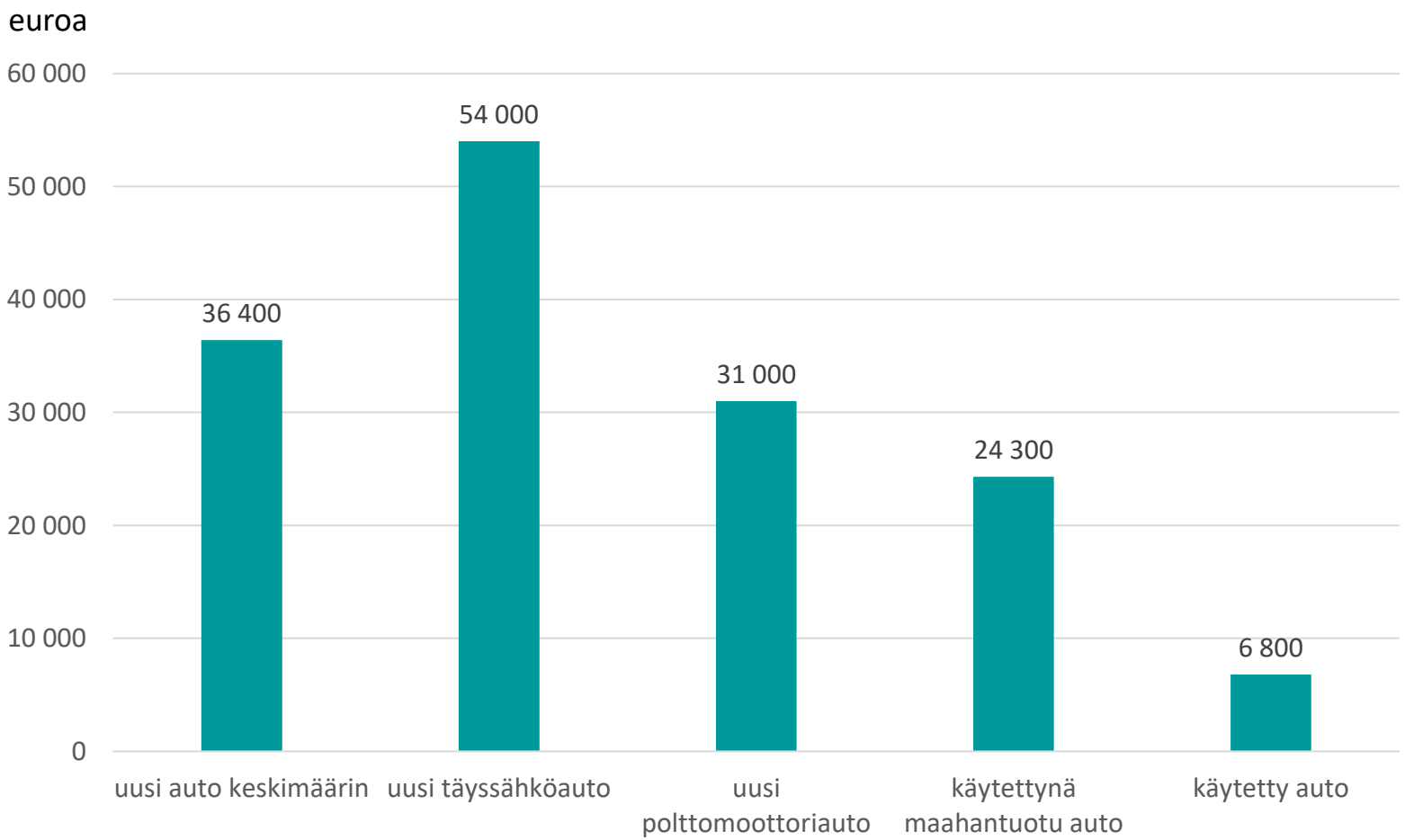
Ensirekisteröityjen henkilöautojen käyttövoimajakauma

Netwheels, Mittaristo; Traficom, liikenneasioiden rekisteri

AUTOALAN KESKUSLIITTO

Keskimääräisiä uusien ja käytettyjen autojen hintoja vuonna 2020

- keskimääräisen täyssähköauton hinta on vielä noin 20 000 euroa keskimääräistä uutta polttomoottoriautoa kalliimpi
- keskivertoauton hinta käytettyjen autojen markkinassa on noin 6 800 euroa
- hankintatukea tarvitaan kaventamaan sähköauton ja polttomoottoriauton hintaeroa erityisesti käyttövoimamurroksen alkuvuosina

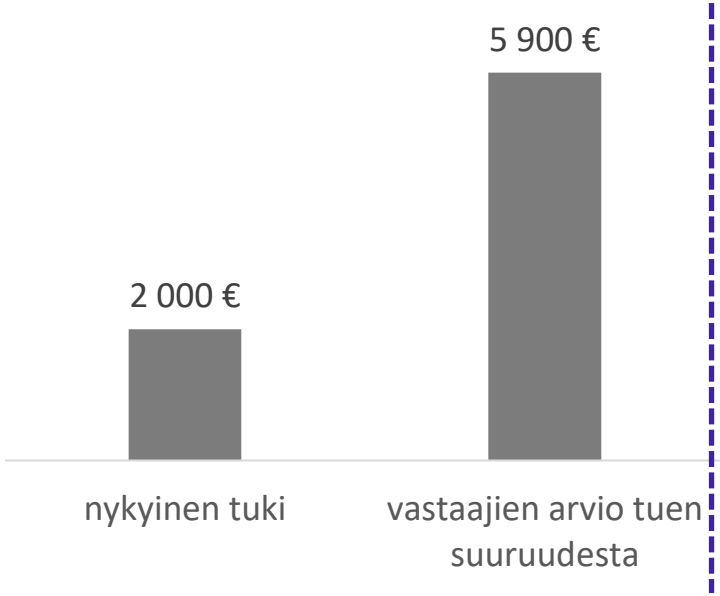
Verohallinto, Netwheels Mittaristo ja Traficomin liikenneasioiden rekisteri, Autoalan Tiedotuskeskus

Henkilöautojen hankintatuen tukitaso ja hintaraja

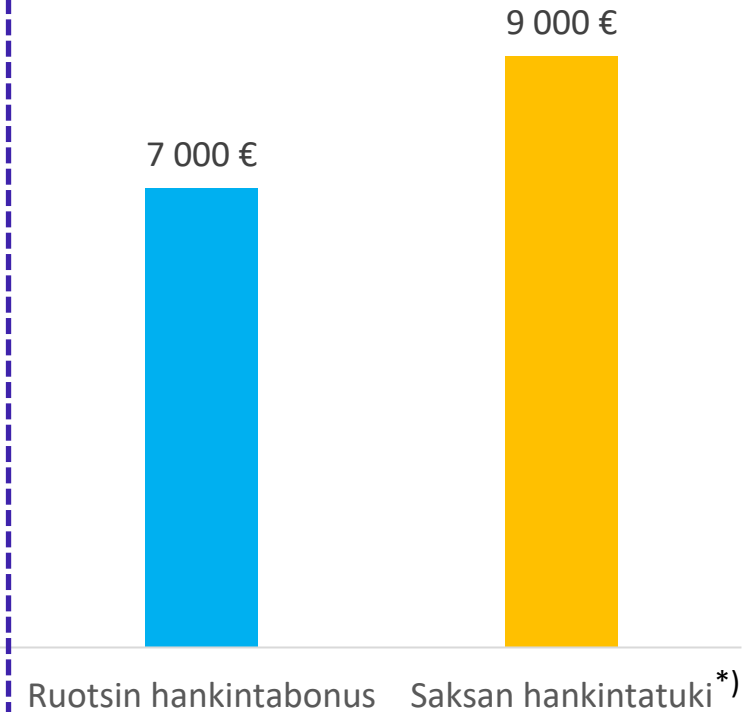
- hankintatuen 2 000 euron tukitasoa olisi pyrittävä jatkossa nostamaan, vaikka nyt esitetty budjettiraami ei vielä annakaan mahdollisuuksia tukitason nostamiseen
- myös hintarajaa olisi perusteltua nostaa, jotta tuen piiriin saataisiin myös keskihintaisia täyssähköautomalleja

Suomalaisten Autoilu 2021 -tutkimuksen mukaan tuen tulisi olla nykyistä korkeampi

Täyssähköauton hankintaan saa tällä hetkellä 2 000 euron suuruisen hankintatuen. Kuinka suuri hankintatuki uudella täyssähköautolla tulisi olla, jotta sähköauto olisi taloudellesi kiinnostava vaihtoehto?

Ruotsin ja Saksan hankintatukien enimmäismäärä on selvästi Suomen tukitasoa korkeampi

**) Saksassa hankintatuki on 9 000 euroa enintään 40 000 euroa maksaville autoille ja 7 500 euroa tätä kalliimmille autoille.*

Paketti- ja kuorma-autojen tukikriteerit ovat perusteltuja

- paketti- ja kuorma-autojen hankintatuki on ehdotettu suhteutettavan auton kokoon
- tukikriteerit ovat perusteltuja ja tukitasot autojen hankintahintaan ja ajoneuvojen kokoluokkaan nähden oikealla tasolla
- tukitasot on sopeutettu järkevästi siten, että ajoneuvoluokkien väliset tukitasoerot eivät houkuttele tarpeettomasti rekisteröimään raskaita pakettiautoja kuorma-autoiksi tai päinvastoin
- kuorma-autoilla suurin sallittu kokonaismassa on riittävä kriteeri kuvaamaan auton kokonaishintaa markkinassa, jossa ajoneuvojen tarjonta on vielä niukkaa
- hankintatuki on ehdotettu avattavan myös kevyille ja keskikokoisille 3,5–16 tonnin kaasukuorma-autoille - tämä on tärkeä toimi jakelukuorma-autojen käyttövoimamurroksen vauhdittamiseksi

Hankintatuen hakuprosessi

- hankintatuen saaja hakisi itse tukea Liikenne- ja viestintävirasto Traficomista
- menettely poikkeaa nykyisen täyssähköautoja koskevan hankintatukilain menettelystä, jossa täyssähköauton hankintatuki on maksettu auton ostajalle siten, että maahantuoja on antanut ostajalle hankintatuen suuruisen hinnanalennuksen ja laskuttanut hankintatuen Traficomista
- paketti- ja kuorma-autoja koskevissa hankinnoissa edellytetään, että hakija jättää ennen ajoneuvon sitovaa hankintaa hakemuksen Traficomiin, joka tekee tuesta aluksi ehdollisen päätöksen
- esitetyn kaltaisen hakemusprosessin sujuvuuteen olisi kiinnitettävä erityistä huomiota: vuoden 2021 romutuspalkkiossa hakemusten käsittely oli hidasta ja hakemukset ruuhkautuivat Liikenne- ja viestintävirastoon
- hankintatuen hakemusten määrä voi kasvaa arviomme mukaan jopa 1 000 hakemukseen kuukaudessa
- hakemusten jättämisen tulisi olla vaivatonta ja hakemusten käsittelyn ripeää – tämä on tärkeää erityisesti vallitsevassa tilanteessa, jossa tukibudjetista on tulossa niukka ja on todennäköistä, että tukimääräraha loppuu kesken tukikauden

Hankintatukien budjetti on liian niukka kysyntään nähden

- esitetty budjetti ei nykyisestä tuesta siirtyvästä määrärahasta huolimatta tule riittämään koko vuodelle
- alibudjetointi johtaisi tuen kilpajuoksumaiseen tuen hakuun ja määrärahojen ennakoimattomaan loppumiseen, mikä aiheuttaisi sähköautojen ja kaasukuorma-autojen kysynnässä markkinahäiriöitä
- osan kotitalouksista ja yrityksistä jäisi tuen loppuessa odottamaan mahdollista tuen jatkorahoitusta ja sähköautojen kysyntä laskisi tilapäisesti - pahimmillaan alibudjetointi hidastaisi autokannan sähköistymistä siirtämällä hankintoja eteenpäin
- on erittäin tärkeää, että hankintatukien menekkiä seurataan tarkasti ja että valtioneuvosto varautuu määrärahan loppumiseen mahdollisella lisätalousarvioesityksellä jo vuoden 2022 keväällä

	hallituksen esitys	autoalan arvio tuen menekistä
henkilöautot	2,5 milj. euroa + 7 milj. euron siirtomääräraha	20,4 milj. euroa
pakettiautot	1,5 milj. euroa	4,0 milj. euroa
kuorma-autot	2,0 milj. euroa	3,2 milj. euroa
yhteensä	13 milj. euroa	27,6 milj. euroa